

PROGRAM ROZVOJE OBCE **JEŽENÁ**

**NA OBDOBÍ LET
2024 - 2029**

Tento dokument byl schválen zastupitelstvem obce dne 10.12.2023 usnesením č. 7.

Úvod

Až do současné doby neměla obec Ježená zpracovaný strategický plán rozvoje obce. Nové zastupitelstvo si dalo za cíl tento neduh napravit a pověřilo starostu vytvořením daného dokumentu. Tento plán je důležitý pro konkrétní a cílené zlepšování kvality života v obci po různých stránkách.

Program rozvoje obce je základním strategickým dokumentem, který popisuje jednotlivé charakteristiky obce, zejména s ohledem na území, obyvatelstvo, hospodářství, infrastrukturu, vybavenost, životní prostředí a správu obce a stanovuje základní strategické vize, cíle, opatření a aktivity

Významnou součástí dokumentu je SWOT analýza - rozbor silných a slabých stránek naší obce.

Doufáme, že tento dokument pomůže k naplnění daných cílů a povede ke zlepšení situaci v obci.

Ondřej Šťastný

starosta obce Ježená

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 Charakteristika obce

1. Území

Obec Ježená se nachází v okrese Jihlava v Kraji Vysočina a je součástí Českomoravské vrchoviny. Od roku 2021 má obec svůj znak i vlajku.

K 1.1. 2023 zde žilo 123 obyvatel. Obec se nachází v nadmořské výšce 550-570 m n. m. Obcí protéká Maršovský potok, který ústí do vodní nádrže Hubenov.

Od roku 2011 má obec také svůj územní plán, který v současné době (12.2023) prochází aktualizací procesy.

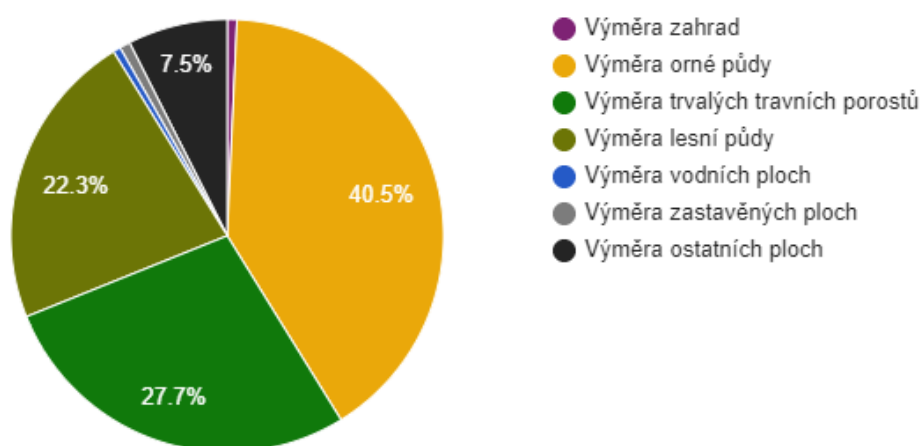
V obci se nachází památná lípa (*Tilia cordata*) "u Smrčků" s odhadovaným stářím 160 let a výškou zhruba 30 m (Brůnová 2009).

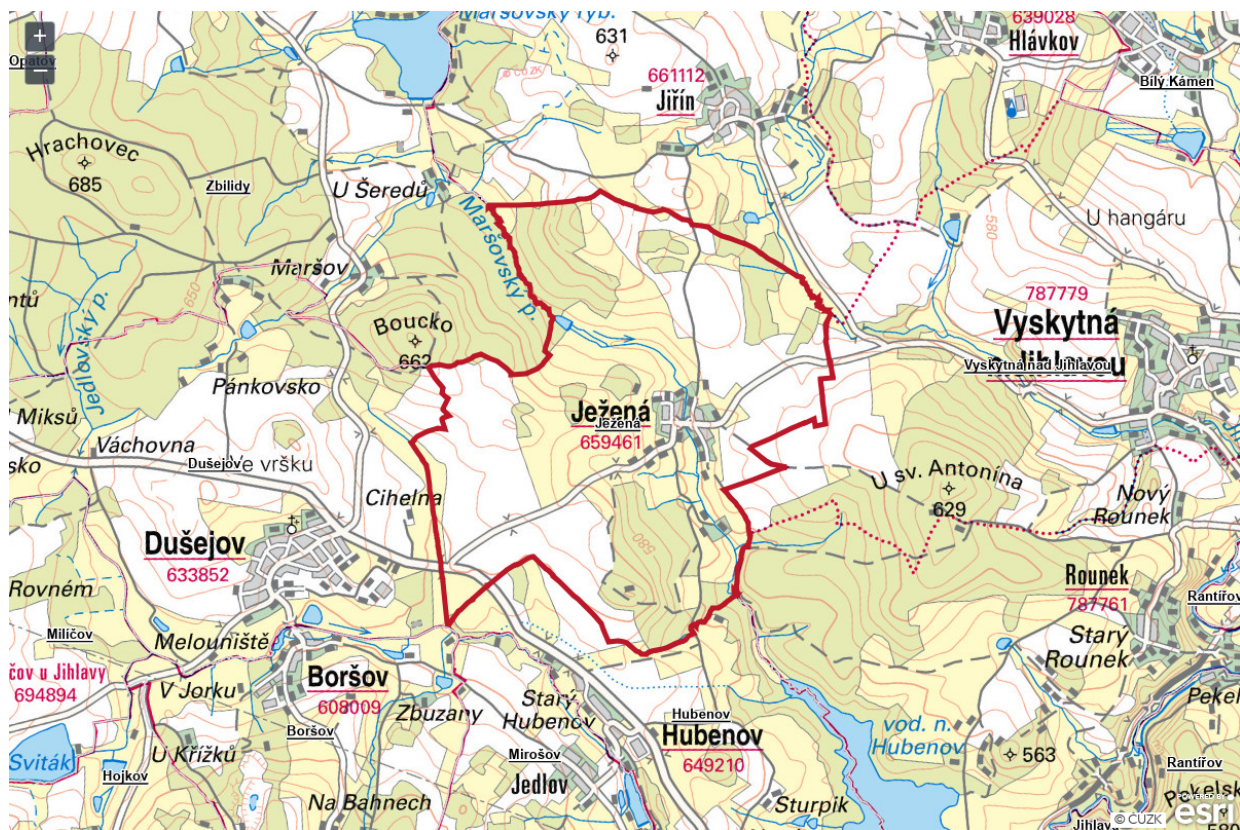
Obec se rozkládá území o celkové ploše 446,55 ha.

Koeficient ekologické stability vyjadřuje poměr mezi přírodně stabilními plochami (jako jsou lesy, zahrady atd.) a plochami zastavěnými či intenzivně zemědělsky obdělávanými (tzv. nestabilními). Vyšší hodnota koeficientu obecně značí příznivější stav, hodnota vyšší než 1 znamená vyváženou (stabilní) krajinu. V obci Ježená dosahuje koeficient hodnoty 1,05.

Zdroj: ČSÚ

Struktura využití půdy v obci Ježená v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Historie obce

Pravděpodobně původně česká ves byla osazena ve 13. století německými kolonisty v době "stříbrné horečky". Zbytky stříbrných šachet ze 40. let 13. století můžeme dodnes spatřit na hranicích katastru obce Ježená s Rounkem v lesích. V této době má také původ jihlavský německý jazykový ostrůvek - Ježená, Jiřín, Rouněk, Německá Vyskytná. V majetku kláštera želivského ves zůstala od nejstarší zprávy v roce 1226 až do 15. století, kdy po husitských válkách po rozdělení církevního majetku připadla pánům Trčkům z Lípy a byla připojena k panství lipnickému. Trčkové Ježenou s celým okolím prodali roku 1596 městu Jihlavě, v jehož majetku zůstala až do roku 1849.

Ves původně patřila k rychtě ve Vyskytné a v urbáři z roku 1554 je jmenováno 13 majitelů usedlostí, vystavěných kolem dolní návsi. Ty odváděly každá 9 kop a 4 groše úroků, roku 1606 také ještě vánoční plat 36 grošů a 3 kopy 30 grošů výčepného ze 14 sudů piva. Po 30leté válce už bylo v obci jen 9 usedlostí - platily 6 kop 27 grošů. V polovině 18. st. činil domovní úrok ročně 14 zlatých a 28 krejcarů, výčepné 46 krejcarů, desátek 17 krejcarů a 6 kapounů.

V té době muselo 8 zdejších sedláků robotovat 4 dny v týdnu trojsprežím, 3 sedláci 4 dny dvojsprežím a bylo 208 dní pěší roboty.

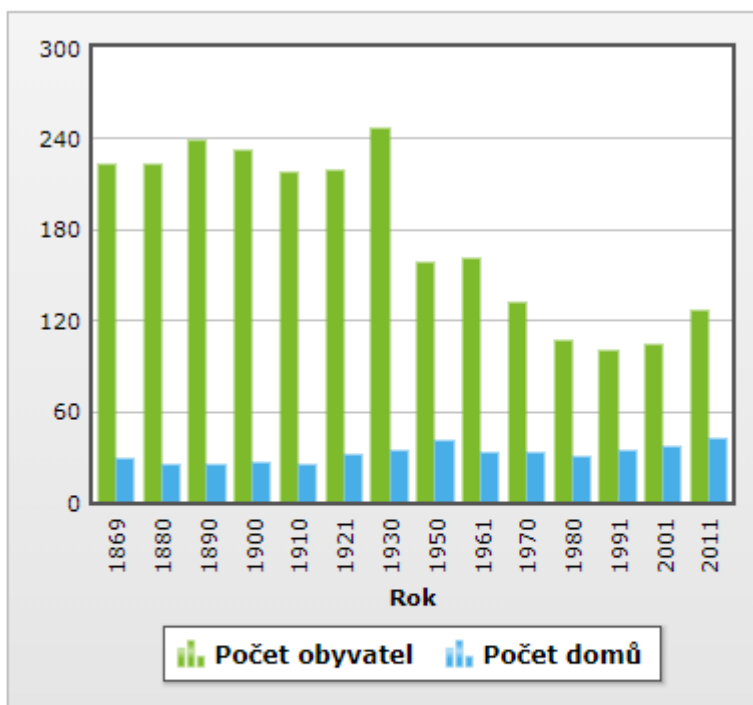
Obec mívala 3 starodávne mlýny - „Frühaufův“ (Hlaváčkův) mlýn v čísle 1, v čísle 4 a v čísle 11 doložené od 16. století. V čísle 11 bývala dříve výroba potaše - Husárna - byla zrušena 1880. Od roku 1855 do roku 1878 byla v čísle 11 palírna lihu a od roku 1880 škrobárna, která v roce 1922 vyhořela.

Celková výměra obecního katastru byla 446 ha. Obec vlastnila svůj les i lom. Přifařena a přiškolená byla původně k Vyskytné, od roku 1866 byla školou přidělena k Jiřínu, od roku 1885 k Hubenovu. V roce 1900 byla v Ježeně v rozdělené části statku čísla 9 zřízena expozitura hubenovské školy. V roce 1905 se škola osamostatnila – byla postavena budova školy čísla 13 – z ní máme první snímky stavby. To však byla škola německá, protože v obci bylo 241 obyvatel – ale 200 Němců a jen 41 Čechů. I po první světové válce zůstala škola i obecní úřad v rukou Němců, proto byla v roce 1919 v soukromé usedlosti čísla 20, u Kerbalů, zřízena první česká škola s českým učitelem. Třída byla velká 5×4,5×2,4m a měla 34 – 38 žáků, vedle bydlel i učitel. V roce 1923 byla česká škola přestěhována do čísla 13. V roce 1921 byla v obci zřízena první česká knihovna, knihovníkem byl Václav Novák č.20. Od roku 1775 stojí v obci kaple sv. Jakuba – původní zvonek z roku 1782 byl v první světové válce zabaven – dnešní zvonek je z roku 1922.

Ježená a Hubenov tvořily původně jednu politickou obec až do roku 1912, kdy došlo k rozdělení. V roce 1847 měla naše obec 166 obyvatel, převážně Němců, v roce 1900 – 241 obyvatel z toho jen 41 Čechů. V obecních volbách v roce 1919 se dostalo poprvé do zastupitelstva 5 Čechů, do obecní rady 2 a Alois Bína z čísla 16 se stal náměstkem starosty. Zaslouhou Jednoty pošumavské, jejíž pomocí se stavěly od roku 1923 v obci domky pro Čechy za podpory starousedlíků, bylo v roce 1930 v obci už 175 Čechů a jen 71 Němců. Ve volbách 1923 získali Češi 7 mandátů a Němci, kteří kandidovali za německé agrárníky jen 5 mandátů.

Prvním českým starostou se tehdy stal Rudolf Hlaváček z čísla 1, kterému byla po zranění v první světové válce v 19 letech amputována celá noha. V roce 1927 se stal starostou Alois Bína z čísla 16 a v letech 1938 – 39 Antonín Hlaváček z čísla 1. V roce 1934 byl do obce zaveden telefon a 7. srpna 1937 se v obci poprvé rozsvítilo elektrické světlo.

Sčítání v roce	Počet obyvatel	Počet domů
1869	223	28
1880	223	25
1890	238	24
1900	232	26
1910	218	25
1921	219	31
1930	246	34
1950	158	40
1961	160	32
1970	132	32
1980	107	30
1991	100	34
2001	104	37
2011	126	42

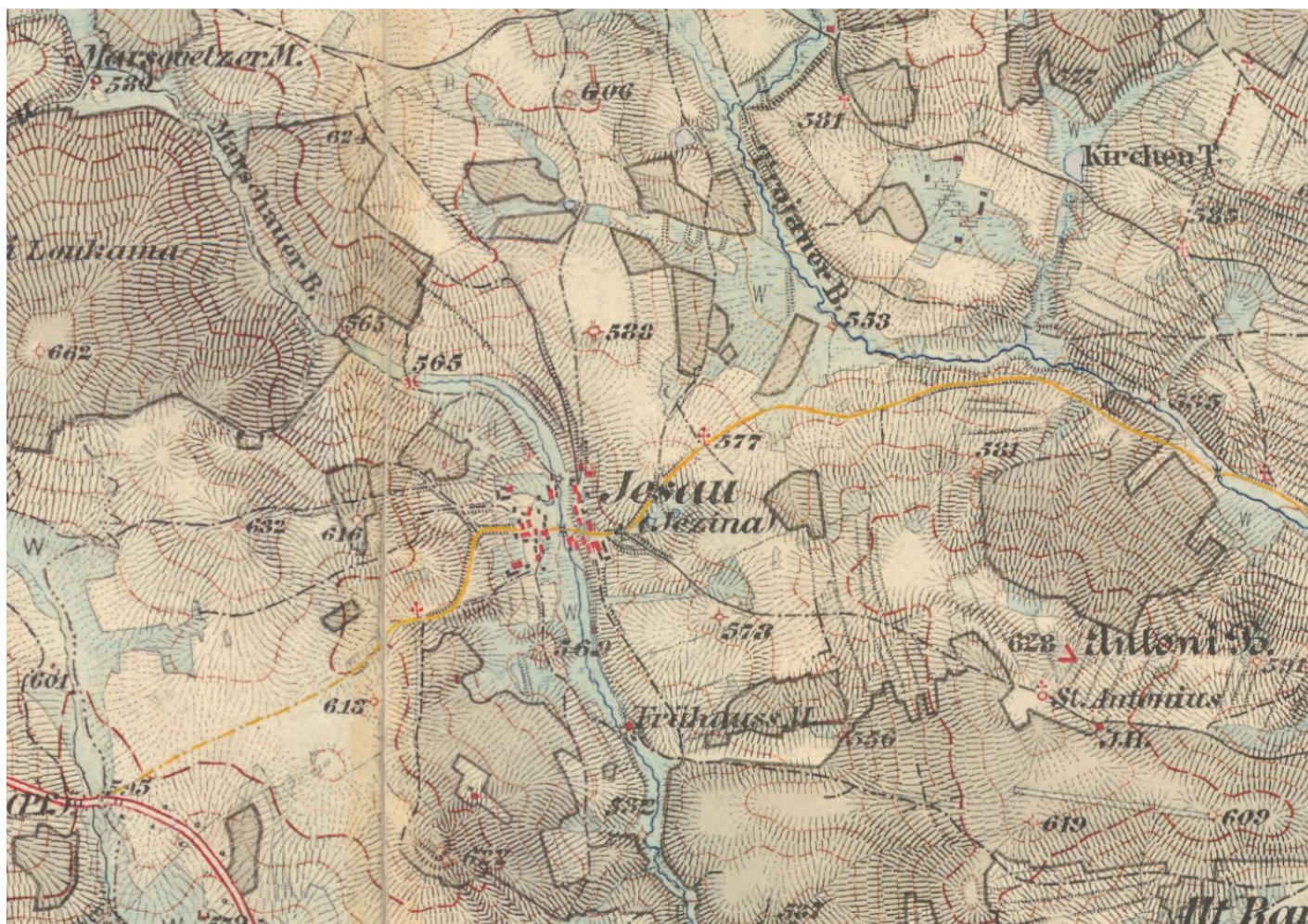
Vývoj počtu obyvatel a domů od roku 1869. Zdroj: ČSÚ

Mapa Ježené v 2. pol. 18. st. (1. vojenské mapování, 1764-1783) - mapový zdroj <http://oldmaps.geolab.cz/>

Mapa Ježené v 1. pol. 19. stol. (2. vojenské mapování, 1836-1852) - mapový zdroj <http://oldmaps.geolab.cz/>

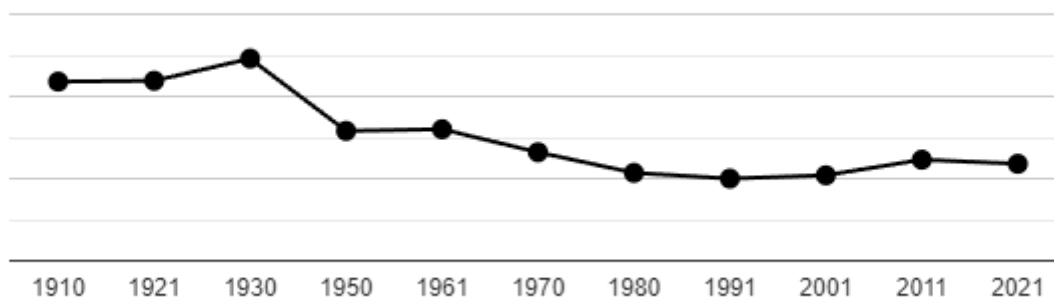
Mapa Ježené v 2. pol. 19. st. (3. vojenské mapování, 1877-1880) - mapový zdroj <http://oldmaps.geolab.cz/>

2. Obyvatelstvo

K 1.1. 2023 zde žilo 123 obyvatel.

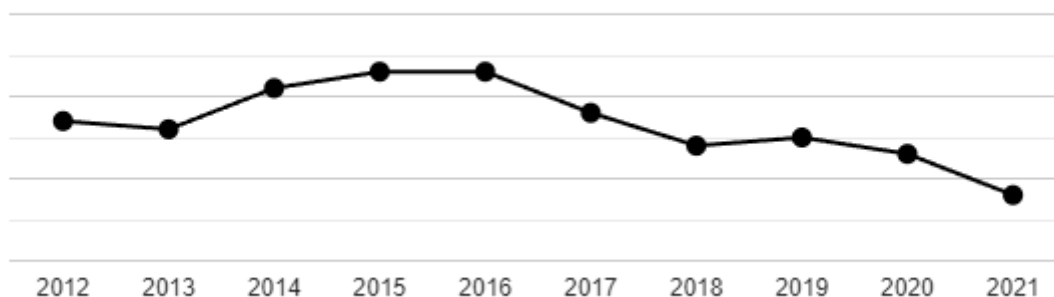
Jak je vidět z grafů velký úbytek obyvatel nastává po konci 2. sv. v., kdy bylo vyhnáno německé obyvatelstvo. Po tomto nastává období postupného úbytku obyvatelstva až do přelomu tisíciletí. K roku 1990 zde žilo jen 100 obyvatel. V současné době se populačně dostáváme zpátky do stavu, ve kterém se obec nacházela na počátku 70. let.

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel obce Ježená od roku 1910

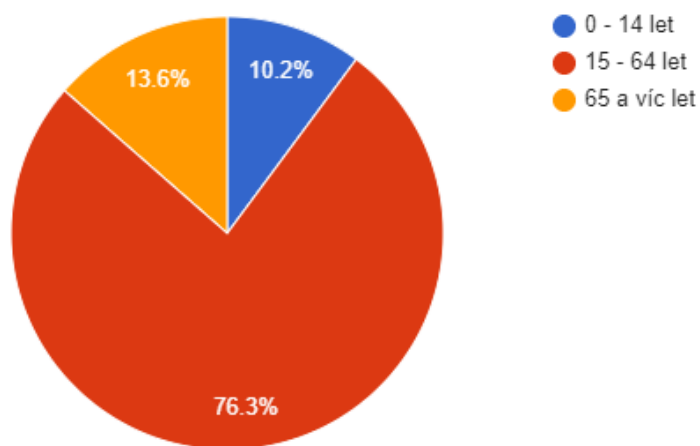
Zdroj: ČSÚ

Vývoj počtu obyvatel obce Ježená v letech 2012 - 2021

Zdroj: ČSÚ

Věková struktura obyvatel obce Ježená v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Vzdělanostní struktura obyvatel obce Ježená v roce 2021

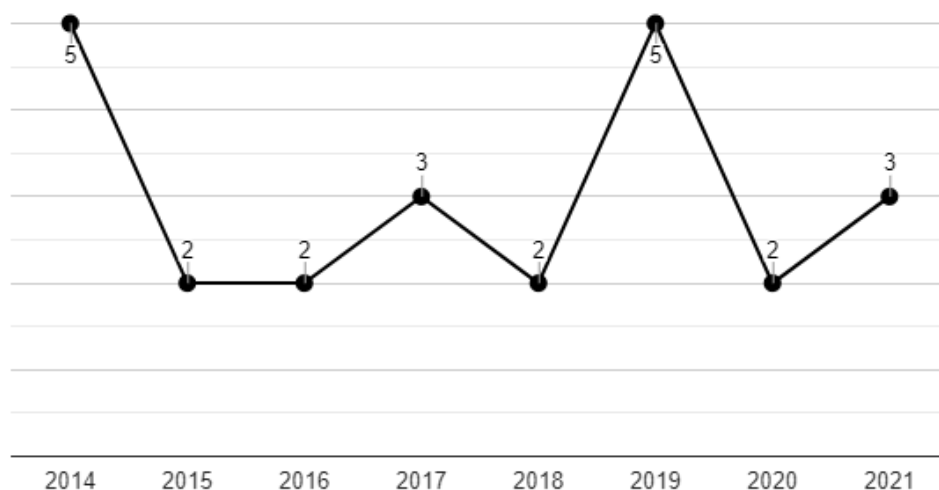

Zdroj: ČSÚ

3. Hospodářství

Jelikož je obec velmi malá, je zde prakticky nulová pracovní nabídka. Obyvatelé za prací dojíždějí do vedlejších obcí (např. ZD Dušejov apod.). Míra nezaměstnanosti koresponduje s republikovým průměrem a je tedy velice nízká.

Vývoj počtu nezaměstnaných osob v letech 2014 až 2021

Zdroj: ČSÚ

4. Infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Obcí prochází silnice III/01945, kterou spravuje Krajská správa a údržba silnic Vysočiny, příspěvková organizace. Tato silnice navazuje na komunikace II/602, která poskytuje dostatečnou dopravní dostupnost do okolních obcí.

Ostatní místní komunikace (směr Jiřín, les Šulákovec, směr Hubenov podél čov, apod.,) spravuje obec.

Stav většiny místních komunikací není ideální a do budoucna by bylo vhodné je kompletně přebudovat.

Obcí prochází dvě turistické trasy. Žlutá stezka vede z Větrného Jeníkova přes Jiřín, Ježenou, Hubenov, Mirošov, Čeřínek, Dolní Cerekev, Batelov, Lovětín, Růženou, Doupě, Volevčice až do Telče. Zelená stezka vede z Ježeně přes les Šulákovec, sv. Antonína, Rounek až do Rantířova.

Autobusovou dopravu zařizuje kraj Vysočina skrze firmu ICOM.

Technická infrastruktura

Vodovod

Veřejný vodovod má ve správě obec. K vodovodní soustavě patří vrtaná studna (kolaudace 2018), úpravná vody s odradonovacím zařízením a vodovodní potrubí. V současné době je vrt dostatečným zdrojem pitné vody. Ani v obdobích sucha obec netrpí nedostatkem. Voda je také kvalitní. Problémem je však vodovodní potrubí, které je již velmi staré a bylo by vhodné ho postupně vyměnit za nové v celé síti.

Kanalizace a čistička odpadních vod

Obec spravuje splaškovou gravitační kanalizaci a vlastní čističku odpadních vod (kolaudace v roce 2017).

Nakládání s odpady (třídění, sběr a likvidace, sběrný dvůr, skládka)

V celé obci funguje systém tříděného sběru a likvidace odpadů. V nedalekém Dušejově je zřízen sběrný dvůr, který zřizuje mikroregion Dušejovsko, jehož je Ježená součástí. V současné době má pro třídění bioodpadu obec zapůjčené nádoby. V nejbližší době bychom však rádi vytvořili centrální sběrné místo bioodpadu, který by pak mohlo využívat např. nedaleké ZD.

5. Vybavenost obce

Kultura

V obci se nachází kulturní dům v místě bývalé školy, který byl vybudován v 70. letech a nyní by zasloužil kompletní rekonstrukci. Součástí kulturního domu je sál pro 150 osob a dále pak prostory klubovny SDH.

Obec má také v majetku kapli sv. Jakuba, ve které se znovu od roku 2018 zvoní. Kaple již nemá původní zvon z roku 1775, kdy byla kaple zbudována, ale dnešní zvon je z roku 1922.

Hřiště a sportoviště

Součástí obce je v současné době jedno sportovní hřiště, které bychom rádi v dohledné době zrekonstruovali. Zároveň se od jara roku 2023 připravuje vytvoření nového dětského hřiště.

Spolky

V obci existuje od roku 1927 SDH Ježená, které svou aktivitou pomáhá dění v obci a organizuje některé společenské kulturní akce. Někteří členové SDH jsou také členy jednotky požární ochrany (JPO 5), která má v obci i zbrojnici.

Domovní a bytový fond

Vývoj bytové výstavby v obci Ježená v období 2012 - 2021

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet dokončených bytů	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Počet dokončených bytů v přepočtu na 1000 obyvatel v kraji	2,48	2,35	2,05	1,99	1,94	2,02	2,83	2,93	3,11	3,69
Počet dokončených bytů v přepočtu na 1000 obyvatel v ČR	2,75	2,40	2,27	2,38	2,58	2,69	3,18	3,40	3,22	3,29

Zdroj: ČSÚ

Obec Ježená nevlastní žádné bytové jednotky. Majoritu bydlení v obci tvoří rodinné domy. U nově budovaných RD se snažíme aby byl zachován vesnický ráz.

6. Životní prostředí

Obec Ježená se nachází v okrese Jihlava v Kraji Vysočina a je součástí Českomoravské vrchoviny.

Skrz obec teče Maršovský potok, který se na návsi vlévá do malého rybníka (zadržovací nádrže - v majetku Povodí Moravy) a poté až do Hubenovské vodní nádrže.

Na katastru obce se nachází 5 rybníků.

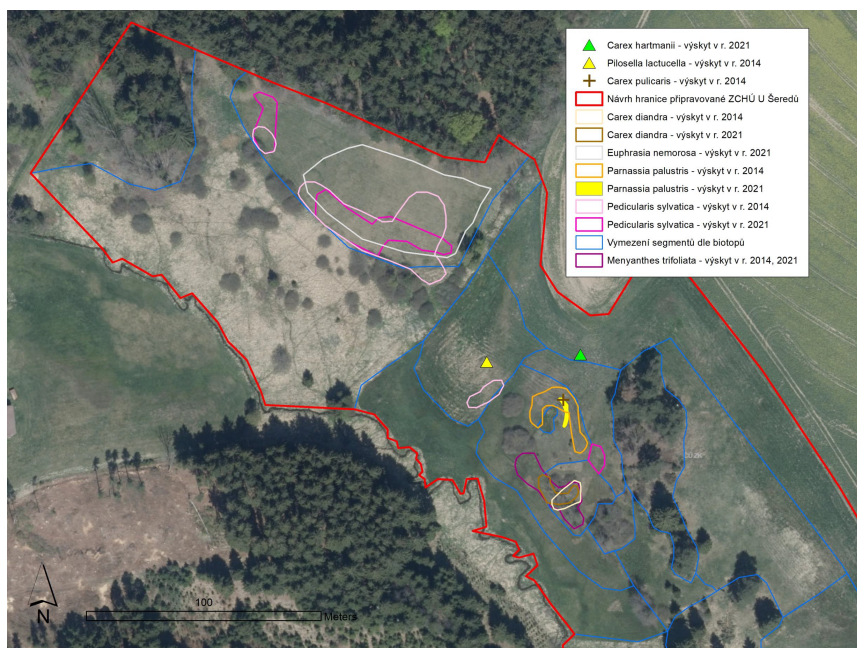
Obec se snaží o vhodnou údržbu místní zeleně a podporuje výsadbu nových stromů.

Orná půda zaujímá 40,46% plochy, lesy tvoří 22,29% plochy.

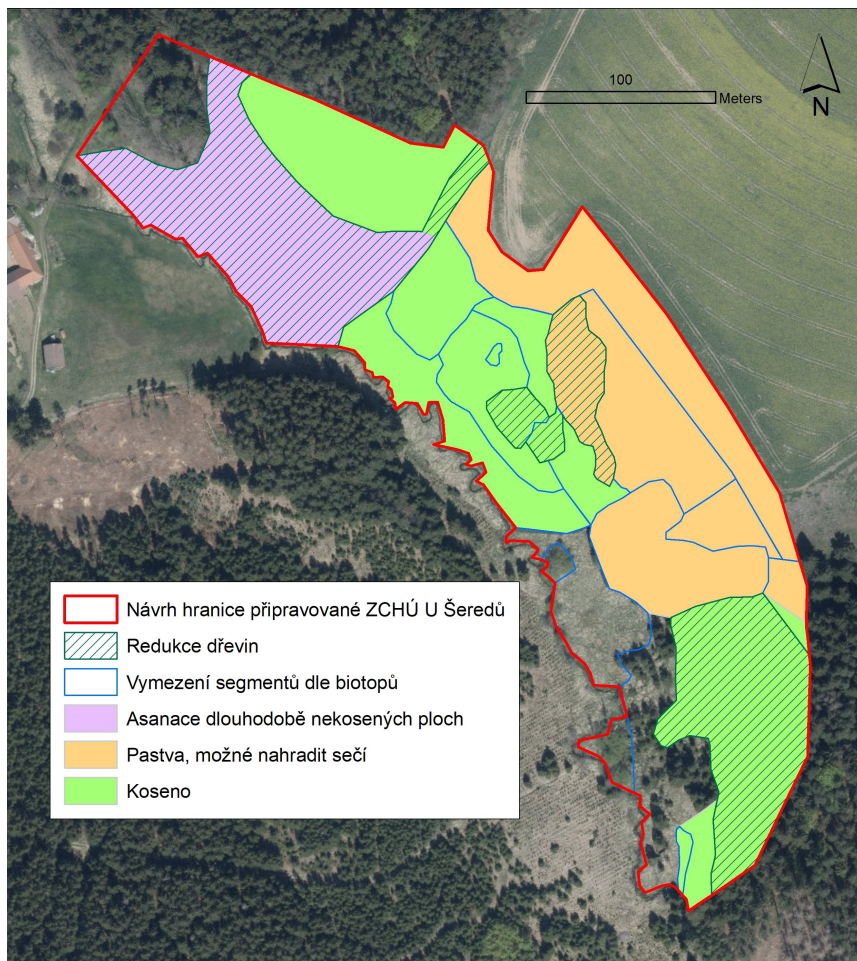
Zdroj: ČSÚ

V obci se nachází památná lípa (*Tilia cordata*) "u Smrčků" s odhadovaným stářím 160 let a výškou zhruba 30 m (Brůnová 2009). Obec vlastní i les, který byl v letech 2018 a 2019 extenzivně vykácen kvůli kalamitě **lýkožrouta smrkového** (*Ips typographus*). Část tohoto vykáceného území ponechává obec jako bezzásahovou oblast. Tato oblast by pak splňovala definici stupně přirozenosti 4: Les nově ponechaný samovolnému vývoji – les, který je ke dni stanovení stupně přirozenosti krátkodobě ponechán samovolnému vývoji, ale jeho současná podoba je doposud převážně výsledkem dřívější činnosti člověka a čeká se, až se v něm samovolně vytvoří znaky umožňující jeho přearování do stupně lesa přírodě blízkého nebo lesa přírodního. Vývoj porostů je v současnosti určován především přírodními silami (podle Hort a kol., 2021). Nicméně okolní lesy v držení jiných majitelů bezzásahové zóny nemají a je proto otázka zda je vůbec tento přístup od obce účelný.

Na katastru obce se také nachází část nově vznikající přírodní rezervace "u Šeredů" (zveřejněno v červnu 2022) o plánované rozloze 6,3105 ha. V této oblasti se vyskytují i některé ohrožené druhy jako např: **všivec lesní** (*Pedicularis sylvatica*) - silně ohrožen; **tolije bahenní** (*Parnassia palustris*) - silně ohrožen; **vrkoč rašelinný** (*Vertigo lilljeborgi*) - ohrožen; **lovčík vodní** (*Dolomedes fimbriatus*) - zranitelný; **bekasina otavní** (*Gallinago gallinago*) - silně ohrožen, Ekrťová 2021, 4-5.

Obr. 1 Vyznačení výskytu vybraných významných druhů nalezených při průzkumu v r. 2014 a v r. 2021. Podle Ekrťová 2021.

Obr. 2 Znáznornění rozdělení jednotlivých navrhovaných typů zásahů. Plochy bez zásahu nejsou barevně označeny. Podle Ekrťová 2021.

Zdroje

Hort, L. a kol. 2021: Optimalitace soustavy lesů ponechaných samovolnému vývoji. Závěrečná zpráva. Brno.

Ekrťová, E. 2021: Plán péče na období 2022-2032 pro připravovanou přírodní rezervaci U Šeredů.

7. Správa obce

Obec má v současnosti 5 členné zastupitelstvo a dva výbory (kontrolní a finanční).

Obec má v majetku několik staveb, které nejsou v dobrém stavu jako např. hasičská zbrojnice, kulturní dům, apod.

Obec nezřizuje žádnou organizaci.

Obec je součástí mikroregionu Dušejovsko a MAS Třeštsko.

V létě roku 2023 spustila obec SMS newsletter, kterým informuje občany. Do této doby bylo využíváno hlavně úřední desky, obecního webu a stránek na sociálních sítích.

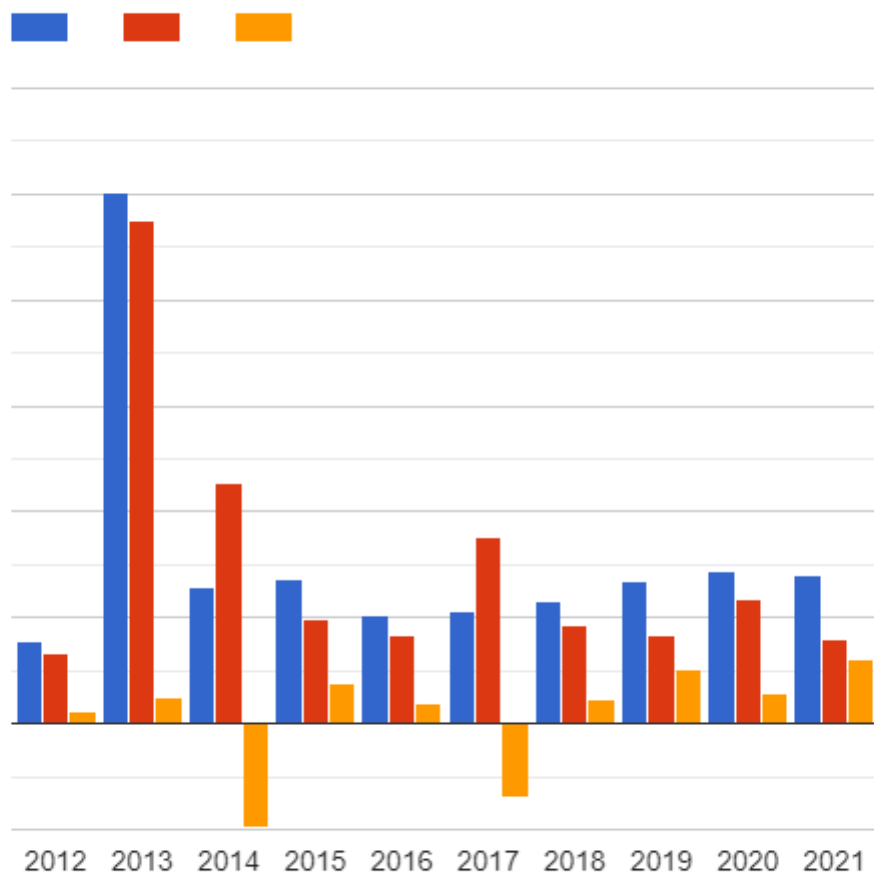
Obec také provozuje místní knihovnu, která zde byla založena již v roce 1919 v usedlosti č.p. 20 (tzv. "u Kerbalů").

Vývoj rozpočtového hospodaření obce Ježená v letech 2012 - 2021 (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Daňové příjmy	1 101	1 323	1 393	1 704	1 645	1 765	1 929	2 024	1 936	2 207
Nedaňové příjmy	55	69	96	58	220	162	172	225	725	194
Kapitálové příjmy	206	30	1 018	517	0	91	0	386	0	315
Neinvestiční přijaté dotace	187	79	75	57	179	68	215	75	238	108
Investiční přijaté dotace	0	8 514	0	389	0	56	0	0	0	0
Příjmy	1 548	10 016	2 582	2 725	2 045	2 142	2 316	2 710	2 898	2 824
Běžné výdaje	1 139	779	784	1 303	1 475	1 313	1 629	1 480	2 103	1 586
Kapitálové výdaje	187	8 727	3 775	676	189	2 219	228	196	231	9
Výdaje celkem	1 325	9 506	4 560	1 979	1 663	3 533	1 857	1 676	2 334	1 595
Saldo příjmů a výdajů	223	510	-1 977	746	381	-1 391	458	1 034	564	1 229
Podíl kapitálových výdajů	14,08%	91,81%	82,80%	34,14%	11,35%	62,82%	12,28%	11,69%	9,90%	0,55%
Podíl běžných výdajů na celkových příjmech	73,54%	7,77%	30,38%	47,84%	72,12%	61,31%	70,36%	54,62%	72,57%	56,17%

Zdroj: ČSÚ

Vývoj rozpočtového hospodaření v obci Ježená v letech 2012 - 2021 (v tis. Kč)

Zdroj: ČSÚ

A.2 Východiska pro návrhovou část

SWOT analýza

Silné stránky

Slabé stránky

Příležitosti

Hrozby

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 Strategická vize

Ježená je příjemnou a dobře situovanou vesnicí s krásným prostředím. Do budoucna je ale třeba tohoto potenciálu využít a vylepšit zde několik věcí aby zde bylo i nadále příjemné žít případně aby zde tu bylo ještě příjemněji.

Proto je potřeba se v plánovaném období zaměřit na několik cílů, kterých bychom rádi dosáhli.

B.2 Cíle, opatření a aktivity

Vysoká důležitost

Střední důležitost

Nízká důležitost

Cíl : „Rozvoj volnočasových aktivit”

Opatření : „Oprava a budování hřišť”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
⬆ „Nové dětské hřiště”	2024 - 2026		850	Vlastní + externí
⬆ „Rekonstrukce sportovního hřiště” Rekonstrukce stávajícího hřiště a přetvoření v multifunkční hřiště.	2024 - 2025		1300	Vlastní + externí

Cíl : „Rekonstrukce infrastruktury”

Opatření : „Místní komunikace”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
⬆ „Kompletní rekonstrukce místních komunikací”	2024 - 2028		5000	Vlastní + externí
Opatření : „Vodovod”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
⬆ „Výměna vodovodního řádu”	2024 - 2028		3500	Vlastní + externí
Opatření : „Odpadní hospodářství”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Sběrné místo na bioodpad”	2024 - 2025		150	Vlastní

Cíl : „Požární ochrana”

Opatření : „Vybudování nové hasičské zbrojnice”	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Demolice staré hasičské zbrojnice”	2024 - 2028		1500	Vlastní + externí
— „Stavba nové hasičské zbrojnice”	2024 - 2028		3500	Vlastní + externí

Opatření : „Podpora SDH a jednotky PO“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
✔ „Nákup nového vybavení“	2024 - 2028		150	Vlastní

Cíl : „Podpora kultury“

Opatření : „Oprava kulturního domu“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
⬆ „Oprava střechy“	2024 - 2028		2500	Vlastní + externí
⬆ „Nové topení a zateplení sálu“	2024 - 2028		2500	Vlastní + externí
— „Fasády, omítky a stropy“	-		2000	Vlastní + externí
— „Nové a moderní vybavení sálu“	2024 - 2028		750	Vlastní + externí
— „Rekonstrukce toalet a chodby KD“	2024 - 2028		650	Vlastní + externí
✔ „Nový strop v klubovně SDH“	2024 - 2028		250	Vlastní + externí
— „Rekonstrukce kuchyně KD“	2024 - 2028		650	Vlastní + externí
Opatření : „Nové kulturní zázemí na p.č. 1132 a 1184“ Podstatou je vytvoření zázemí na těchto pozemcích z důvodu pořádání různých kulturních akcí, pro které je poloha za vesnicí vhodná (pálení čarodějnic, hasičské sportovní soutěže. apod.)				
Opatření	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
✔ „Elektrické vedení“	2024 - 2024		150	Vlastní
✔ „Usazení a vybavení mobilní buňky“ Buňka bude sloužit jako hlavní zázemí.	2024 - 2025		250	Vlastní
✔ „Nákup materiálu“	2024 - 2025		150	Vlastní

Cíl : „Oprava obecních budov“

Opatření : „Budova OÚ a knihovny“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
✔ „Oprava střechy“	2024 - 2028		2000	Vlastní + externí
Opatření : „Oprava autobusové zastávky“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Elektrifikace“	2024 - 2026		150	Vlastní
— „Rekonstrukce střechy“	2024 - 2026		250	Vlastní + externí

Cíl : „Životní prostředí a zeleň“

Opatření : „Kvalitní vybavení“	Od - do	Odpovědnost	Náklady (tis. Kč)	Zdroj financování
— „Nákup nových strojů“	2024 - 2028		450	Vlastní + externí

B.3 Podpora realizace programu

Tento plán bude každoročně aktualizován (starostou) aby bylo dosaženo efektivního naplnění veškerých cílů, případně aby mohly být cíle doplněny v návaznosti na aktuální stav obecních záležitostí. Tento program by také měl hrát důležitou roli při vytváření a schvátování obecních rozpočtů.

Nastavené cíle bude možné splnit jen v případě, že se obci podaří zajistit dostatečné množství financí za pomoci dotací od kraje, státu, Evropské unie, apod.